

**PREVALENCE AND RISK FACTORS FOR OVERWEIGHT
AMONG SCHOOL CHILDREN IN URBAN AREAS,
PICHIT PROVINCE**

PIMPAPISA PICHAYASAKULKARN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN INFECTIOUS DISEASES AND EPIDEMIOLOGY
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2006**

**ISBN 974-04-7732-1
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความชุกและปัจจัยเสี่ยงของภาวะน้ำหนักเกินในเด็กวัยเรียนเขตเมือง จังหวัดพิจิตร
(PREVALENCE AND RISK FACTORS FOR OVERWEIGHT AMONG SCHOOL CHILDREN IN URBAN AREAS, PICHIT PROVINCE)

พิมพ์พิศา พิษณุสกุลกาญจน์ 4737287 PPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกโรคติดต่อและวิทยาการระบาด

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นพพร โทวธีระกุล, Ph.D.(Medicine & Health Sciences),
นวรรตน์ สุวรรณผ่อง, Ph.D.(Population and Development), ชุตินา ศิริกุลชยานนท์,
M.D.(Thai Board of Pediatrics)

บทคัดย่อ

การเพิ่มขึ้นของอัตราชุกของภาวะน้ำหนักเกินในเด็กวัยเรียนเป็นปัญหาที่สำคัญ การศึกษาภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอัตราชุกและปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะน้ำหนักเกินในเด็กวัยเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในเขตเมือง จังหวัดพิจิตร เด็กนักเรียนจำนวน 1,393 คน และบิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กถูกคัดเลือกเข้าศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่าง เด็กนักเรียนทุกคนได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง เด็กและบิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป การหาอัตราชุกของภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนใช้ดัชนีน้ำหนักต่อส่วนสูงเฉพาะเพศตามเกณฑ์มาตรฐานของประเทศไทย

การศึกษานี้มีเด็กและบิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กจำนวน 1,374 คน คิดเป็นร้อยละ 98.6 ของกลุ่มตัวอย่าง อัตราชุกของภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเพศชาย เท่ากับร้อยละ 12.8 และ 13.7 ส่วนเพศหญิงเท่ากับร้อยละ 7.4 และ 3.6 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติถดถอยพหุโลจิสติก พบว่ามี 3 ตัวแปรที่สามารถทำนายภาวะน้ำหนักเกิน ได้แก่ เพศชาย การดูโทรทัศน์ขณะรับประทานอาหารเท่ากับหรือมากกว่า 3 วันต่อสัปดาห์และภาวะน้ำหนักเกินของบิดาหรือมารดา ($BMI \geq 23 \text{ kg/m}^2$). ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ ควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารับประทานอาหารของเด็ก การเพิ่มกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายและลดพฤติกรรมในลักษณะที่มีการเคลื่อนไหวน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสัยในการนั่งดูโทรทัศน์และรับประทานอาหาร ครูและผู้ปกครองควรมีบทบาทร่วมกันในการเฝ้าระวังภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนในเด็กวัยเรียน โดยผ่านทางโครงการอนามัยโรงเรียน

PREVALENCE AND RISK FACTORS FOR OVERWEIGHT AMONG SCHOOL CHILDREN IN URBAN AREAS, PICHIT PROVINCE

PIMPAPISA PICHAYASAKULKARN 4737287 PPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN INFECTIOUS DISEASES AND EPIDEMIOLOGY

THESIS ADVISORS: NOPPORN HOWTEERAKUL, Ph.D.(MEDICINE & HEALTH SCIENCES), NAWARAT SUWANNAPONG, Ph.D.(POPULATION AND DEVELOPMENT), CHUTIMA SIRIKULCHAYANONTA, M.D.(THAI BOARD OF PEDIATRICS)

ABSTRACT

The growing prevalence of excess weight in children is generating widespread concern. This cross-sectional study aimed to determine the prevalence and risk factors for overweight among grade 4-6 in urban areas of Pichit Province. 1,393 children and their parents/ caretakers were randomly selected. Weight and height were measured, children and their parents/ caretakers filled out a questionnaire about baseline characteristics. Prevalence of overweight and obesity was based on the sex-specific weight-for-height index with Thai national standard.

A total of 1,374 children and their parents/ caretakers consented to participate in this study, giving a response rate of 98.6%. The prevalence of overweight and obesity was 12.8% and 13.7% respectively in boys, 7.4% and 3.6% in girls. Multiple logistic regression analysis indicated three significant predictors of overweight: being a boy, television viewing while eating food equal or more than three days a week and overweight in father or mother ($BMI \geq 23 \text{ kg/m}^2$, Asian reference). Behavioral modifications to change the children's food consumption behaviors, increased physical activity and reduced sedentary behavior, especially television viewing habits, are recommended through a school health program. Surveillance by both teachers and parents is also needed.

KEY WORDS: RISK FACTORS / OVERWEIGHT / SCHOOL CHILDREN / URBAN AREA